

Κείμενο

[Τα κόμικς ως μέσο ασφαλούς ρήξης με την καθημερινότητα]

Τα περιοδικά κόμικς κάνουν δυνατή τη ρήξη με την καθημερινότητα με έναν ακραίο τρόπο: επιτρέπουν στα παιδιά και στους νέους την προβολή φαντασιώσεων στις οποίες κυριαρχούν τα ένστικτα και οι παρορμήσεις.

Η Ντάγκμαρ φον Ντέτινχεμ και ο Κλάους Χάρτουνγκ μελέτησαν τους σούπερ ήρωες των κόμικς. Αναφέρθηκαν και στα κόμικς της Μάρβελ, που μετά το 1962 παρουσίαζαν νέους σούπερ ήρωες, για παράδειγμα τους Φανταστικούς Τέσσερις: τον Κύριο Φανταστικό, που τεντώνεται σαν λάστιχο, την Σιου Στορμ, τη γυναίκα του, που μπορεί να αναπτύξει ένα πεδίο δυνάμεων και να γίνει αόρατη, τον Τζόνι που μπορεί να μεταμορφωθεί σε φλόγα, τον Μπεν Γκριμ που, όταν οργίζεται, μεταμορφώνεται σε έναν πέτρινο κολοσσό. Στις υποθέσεις αυτών των κόμικς παρατήρησαν μια εξαιρετικά πλούσια, πιεστική και χαοτική αντίληψη παρορμήσεων που απευθύνονταν στο **υποσυνείδητο**: Η «καθαρή» επιθετικότητα, η «καθαρή» τάση καταστροφής παίρνει την αξία φυσικών δυνάμεων που πρέπει να γίνουν αποδεκτές. Σήματα έκρηξης, σώματα που στροβιλίζονται, ακτίνες που λιώνουν, δίνες που καταβροχθίζουν, απειλητικές μηχανές, υπερτροφικοί μύες που πετιούνται έξω υπόσχονται στον αναγνώστη έναν κόσμο στον οποίο κυριαρχεί η παρόρμηση και το ένστικτο, πέρα από την καθημερινή παραίτηση και την καταπίεση των παρορμήσεων.

Οι εικόνες των κόμικς προσφέρουν κινητά σκηνικά της επιθετικότητας, της σεξουαλικότητας, της δύναμης, της παντοδυναμίας στις μάχες και στις συγκρούσεις των ηρώων, στις θριαμβευτικές χειρονομίες -«κανείς δεν μπορεί να με σταματήσει!» - και στα επιδεικτικά κορμιά, γεμάτα μυς και έντονα χαρακτηριστικά του φύλου τους. Η πλοκή μένει κρυμμένη πίσω από τις ναρκισσιστικές χειρονομίες. Στα κόμικς με σούπερ ήρωες, η υπόθεση δεν περιστρέφεται γύρω από μύθους, δεν υπάρχουν πλέον **«χαρακτήρες»**. Σημασία έχουν τα χτενίσματα, τα ρούχα, η στάση του σώματος.

Ωστόσο, τα κείμενα εμποδίζουν τις εικόνες να γίνουν εφιαλτικές. Αν ο αναγνώστης, αφού έχει γοητευτεί από τις εικόνες στις οποίες κυριαρχούν τα **ένστικτα** και οι παρορμήσεις, ξαναδιαβάσει τις αντίστοιχες «φούσκες» με τα κείμενα, θα διαπιστώσει, σύμφωνα με τους Ντέτινχεμ και Χάρτουνγκ, ότι οι «φούσκες» αφαιρούν την αξία από ένα μέρος των συνειρμών που προκαλούνται από τις εικόνες. Το συνειρμικό πλήθος των εικόνων παρακινεί να διαβαστεί η «φούσκα» με τα κείμενα, ωστόσο η ανάγνωση του κειμένου αποδυναμώνει τους συνειρμούς. Οι «φούσκες» παραπέμπουν σε **συμβατικά θέματα** και υποθέσεις. Αδιάφορο αν οι

σούπερ-ήρωες ήρθαν με ειδικές, υπερανεπτυγμένες δυνάμεις από τη γη, το σύμπαν ή τον κάτω κόσμο, κάθε αγώνας καταλήγει στους συμβατικούς καβγάδες, όπου κερδίζει η υπεράσπιση της συμβατικής τάξης του δυτικού κόσμου. Το καλό νικά πάντα, ακόμη και αν δεν μπορεί να εξολοθρεύσει το κακό.

Στα κόμικς επομένως γίνεται δυνατή, στο επίπεδο εικόνων των σούπερ ηρώων, η **ρήξη** με την καθημερινότητα, τα συμβατικά σχήματα των κειμένων, όμως, προσφέρουν την ασφάλεια της ασφαλούς επιστροφής στην καθημερινότητα.

P. Dieter (1997). *Η δύναμη των μέσων και η επίδραση στις μάζες. Μια ιστορική ανασκόπηση*, μετάφραση: Ανθ. Βηδενμάιερ. Αθήνα: «Νέα Σύντορα» - Α. Α. Λιβάνη, 197-199 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποιον ρόλο έχουν, σύμφωνα με τον συγγραφέα, τα κείμενα που συνοδεύουν τις εικόνες στα κόμικς; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Με ποιους τρόπους επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στην τρίτη παράγραφο και την τέταρτη παράγραφο του κειμένου.

(μονάδες 4)

B2.β. Ποια σχέση συνοχής σηματοδοτεί η διαρθρωτική λέξη;

(μονάδες 1)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να δημιουργήσετε από μία πρόταση με καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις - φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: υποσυνείδητο, «χαρακτήρες», ένστικτα, συμβατικά θέματα, ρήξη**. Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερή η σημασία της κάθε λέξης-φράσης.

(μονάδες 10)

Γ2.α. «Αν ο αναγνώστης, αφού έχει γοητευτεί από τις εικόνες στις οποίες κυριαρχούν τα ένστικτα και οι παρορμήσεις, ξαναδιαβάσει τις αντίστοιχες «φούσκες» με τα κείμενα...»:

Στην παραπάνω περίοδο λόγου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια αναφορική πρόταση. Να την εντοπίσετε και να την χαρακτηρίσετε είτε ως προσδιοριστική είτε ως παραθετική με βάση τις πληροφορίες που περιέχει για τον προσδιοριζόμενο όρο.

(μονάδες 2)

Γ2. β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)